

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 5850/18

לפני: כבוד השופט י' עמית
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט ג' קרא

העותרים: 1. עו"ד אבי אברהם הלוי
2. שלומית הלוי

נגד

המשיבים: 1. היועץ המשפטי לממשלה
2. פרקליט המדינה
3. המפקח הכללי של משטרת ישראל

בשם העותר 1: בעצמו
בשם העותרת 2: עו"ד אשר (חופי) חפוטה

בשם המשיבים: עו"ד ענת גולדשטיין

פסק-דין

השופטת ד' ברק-ארז:

1. האם העותרים הצביעו על עילה להתערב בשיקול דעתן של רשויות התביעה בטיפול בפניותיהם, ובכלל זה בערר שהגישו על סגירתו של תיק? זו, בתמצית, השאלה שעומדת במרכזה של העתירה הנוכחית, כפי שעמדה – באופן דומה – במרכזן של עתירות קודמות שהוגשו בעניין.

תמצית העובדות הצריכות לעניין

2. העותרים, אם ובנה, חוזרים ומעלים טענות – זה מספר שנים – כי ראש עיריית אשדוד לשעבר, צבי צילקר, ובכירים נוספים בעירייה זו, עשו שימוש לרעה בכוחם השלטוני, שיבשו הליכי חקירה ומשפט בכך שניסו למנוע מהם להעיד נגד יזמים מקומיים וקשרו קשר לפגיעה בהם בשל העדות שמסרו בעניין. הכול, כמובן, לפי הנטען (על הסכסוך שברקע הדברים, ראו: ת"א (שלוס ק"ג) 216-09 הלוי נ' מגאלשוילי (25.12.2014)). יוער כי תביעתם של העותרים נדחתה במקרה זה, וכך גם הערעור שהוגש על פסק הדין).

3. כאמור, העותרים חזרו והגישו תלונות למשטרת ישראל – אך המשטרה החליטה לסגור את הטיפול בהן, ונימקה החלטות אלה בהעדר ראיות. עררים שהגישו העותרים נגד החלטות אלה מכוח סעיף 64 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 נדחו גם הם, וכך גם העתירות שהגישו לבית משפט זה נגד החלטות הדחייה והטיפול בעררים נדחו או נמחקו תוך שמירת זכויות (ראו: בג"ץ 3310/07 הלוי נ' היועץ המשפטי לממשלה (23.8.2007); בג"ץ 10814/07 הלוי נ' היועץ המשפטי לממשלה (24.12.2009); בג"ץ 9367/10 הלוי נ' היועץ המשפטי לממשלה (30.5.2012) (להלן: בג"ץ 9367/10)).

4. בפסק הדין שניתן בעתירה האחרונה שהגישו העותרים לבית משפט זה (בג"ץ 9367/10), נכתב כי לא התחדש דבר מאז הוגשו העתירות הקודמות שנסבו על חקירות המשטרה והטיפול בעררים, כי לא נפל פגם בהחלטתה של מנהלת תחום העררים בפרקליטות המדינה לדחות את הערר שהגישו העותרים, וכך לא נמצאה עילה להתערבות בשיקול דעתם של גורמי החקירה ורשויות התביעה. עם זאת נקבע בין היתר כי אם יתקבל חומר חדש נוסף, העותרים יוכלו לשוב ולפנות למשטרת ישראל שתבחן את עניינם בשנית.

5. ביום 7.5.2015 הגיש העותר 1 (להלן: העותר) תלונה נוספת ליחידה הארצית לחקירות הונאה במשטרת ישראל (להלן: יאח"ה), שבה שב על טענותיו כלפי אותם בכירים בעיריית אשדוד, וביום 27.12.2015 נמסר לו על-ידי פרקליטות מחוז דרום כי תלונתו תיגנז מאחר ש"אינה עומדת בדרישת בית המשפט העליון לשינוי המצב העובדתי כתנאי לאפשרות להגשת תלונה חדשה ואף אינה מנסה לפרט מהי התשתית העובדתית החדשה".

6. ביום 11.1.2016, במענה לפנייה של העותר בעניין, השיב פרקליט מחוז דרום כי בחומר הרב ששלח העותר לא נמצא כל מידע חדש המצדיק פתיחה בחקירה. יחד עם זאת, נמסר לעותר כי הוא רשאי להצביע על חומר חדש שמצדיק לטענתו בחינה מחודשת. בהתאם לכך הגיש העותר ערר נוסף שבעקבותיו הוא נקרא להעיד במשרדי יאח"ה, ובימים 1.6.2016 ו-26.6.2016 נגבתה ממנו עדות. ביום 8.9.2016 שלחה פרקליטות מחוז דרום מכתב לעותר המבהיר לו כי גם בשלב זה לא נמצאו בחומר ראיות חדשות מספיקות לפתיחת חקירה פלילית. העותר לא אמר נואש ופנה במכתב נוסף. בתשובה למכתב זה הבהיר עוזר פרקליט המחוז במכתב מיום 25.10.2016 כי אין מקום לפתוח את תיק החקירה, מאחר שלא הוצגה כאמור כל תשתית ראייתית מספקת לכך. עוד נאמר במכתב כי התנהלות העותר פוגעת בשלטון החוק וגורמת לבזבוז זמן יקר.

7. ביום 7.2.2017, לאחר התכתבות נוספת שנסבה על בקשת העותר בעניין חומרי חקירה, הגיש העותר למחלקת עררים בפרקליטות המדינה (להלן: מחלקת עררים) ערר – שבמידה רבה עומד במרכז העתירה שלפנינו (להלן: הערר), כמפורט להלן. בהמשך לכך, ביום 28.3.2018 הגיש העותר למחלקת עררים בפרקליטות המדינה חומר נוסף שנטען כי יש בו כדי להוסיף לתשתית הראייתית. בין העותר למחלקת עררים הייתה חליפת מכתבים נוספת, שאין זה המקום לפרט את כל מעלותיה ומורדותיה, לרבות מכתב אחד שנשלח לעותר בטעות. די בכך שנציין כי הודע לעותר מספר פעמים כי הערר הועבר לפרקליטות מחוז דרום לצורך קבלת התייחסותה לסוגיה מסוימת. ביום 19.6.2018 נשלח מכתב מטעם מחלקת עררים לעותר שבו צוין כי התייחסותה של פרקליטות מחוז דרום התקבלה, וכי ההחלטה בתיק הערר צפויה להתקבל עד ליום 21.5.2019.

8. בעתירה דנן קובלים העותרים על כך שטרם התקבלה החלטה בערר אף שחלפו כבר 18 חודשים מאז עשו כן. בהמשך לכך, העותרים מבקשים כי ייפסקו להם שלושה סעדים: ציווי על היועץ המשפטי לממשלה להורות על פתיחה בחקירה פלילית על סמך התלונה שהגיש העותר; ציווי על פרקליט המדינה להסביר מדוע לא נאכפת הנחייתו בעניין משך הזמן המקסימלי לטיפול בערר; וכך ציווי על מפכ"ל המשטרה להקים צוות בדיקה לבחינת התנהלותה של משטרת ישראל בעניינם של העותרים, ה"מטייחת" לפי הנטען את הטיפול בתלונות.

9. בתגובה המקדמית לעתירה נטען כי דינה להידחות על הסף. בעיקרו של דבר, צוין כי הטענות המועלות בעתירה עתידות להתברר במסגרת ההכרעה בערר. כעולה מן התגובה המקדמית, הערר נמצא בטיפול של מחלקת עררים שעתידה לסיים את הטיפול בו בשבועות הקרובים, ולאחר מכן יועבר הערר להכרעתו של המשנה לפרקליט המדינה. באשר לטענת העותר בעניין משך הטיפול בערר הוסבר כי נקבע בהנחייתו של פרקליט המדינה בנושא כי כאשר הטיפול כרוך בהחזרתו של תיק החקירה למשטרת ישראל או לגורם אחר לצורך השלמת חקירה – כפי שאירע כאן – לא תימנה תקופה זו בחשבון. עוד צוין בהקשר זה כי האמור במכתב שנשלח לעותר ממחלקת העררים ובו צוין כי הטיפול בערר יסתיים עד ליום 21.5.2019 הוא מכתב "סטנדרטי", וכי בכוונת הפרקליטות כאמור להכריע בערר עוד קודם לכן.

10. ביום 16.10.2018 ניתנה החלטה המורה לעותרים להתייחס לטענת המשיבים כי דין העתירה להידחות על הסף. בתשובתם מיום 29.10.2018 ציינו העותרים כי הם עומדים על העתירה, בציינם כי ההכרעה בערר אינה צפויה לתת מענה לטענותיהם

בדבר התנהלות משטרת ישראל ופרקליטות המדינה, ובתוך כך למשך הזמן שאורך הטיפול בערר.

דיון והכרעה

11. לאחר שבחנו את האמור בעתירה ואת התגובות לו, הגענו לכלל מסקנה כי דין העתירה להידחות.

12. באופן ממוקד, בהתייחס לסוגיה השנויה כעת במחלוקת בין הצדדים, היא ההכרעה בערר, הרי שעולה מתגובת המשיבים שהנושא "מונח" על שולחנה של פרקליטות המדינה, וההכרעה עתידה להינתן בקרוב. ניתן היה לצפות שהתשובה בעניין זה תניח את דעתם של העותרים, ויש להצטער כי לא השכילו להסתפק בכך. זאת ועוד: ככל שהעתירה מכוונת לפתיחת חקירה הגם שטרם התקבלה החלטה בערר, הרי שהיא עתירה מוקדמת, מעצם הגדרתה (ראו: דפנה ברק ארז משפט מינהלי כרך ד – משפט מינהלי דיוני 354-352 (2017). ראו גם: בג"ץ 9363/12 קטש נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 4 (29.4.2013); בג"ץ 385/17 שריד נ' השר לשירותי דת, פסקה 12 (12.11.2017); בג"ץ 7514/17 פלוני נ' משרד הביטחון, פסקה 5 (29.1.2018)).

13. לצד האמור, דומה שלא ניתן לבחון עתירה זו בעמדה לבדה. העותרים חוזרים ומגישים עתירות, לכאורה ללא בסיס מספיק, באותו עניין. גם אם העותרים בטוחים בצדקתם, עליהם לקבל ולהפנים תשובות שקיבלו, ולהימנע מחזרה על טענות שהועלו ונדחו, גם בפני בית משפט זה. לא ניתן בכל עת להתחיל את בחינת טענותיהם של העותרים ממש מבראשית, בהתעלם מתשובות שניתנו ומשאבים שהושקעו.

14. סוף דבר, העתירה נדחית. בנסיבות העניין, איננו מחייבים את העותרים בהוצאות, לפנים משורת הדין ומתוך תקווה ואמונה שייתנו את ליבם לדברים שצוינו לעיל. נוסיף ונאמר כי על העותרים להביא בחשבון כי אם יתמידו בהגשת עתירות ללא בסיס מספיק לכך, גישה מקלה זו לא תישנה.

ניתן היום, כ"ז בחשון התשע"ט (5.11.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט